

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA
ICELANDIC TOURISM
RESEARCH CENTRE

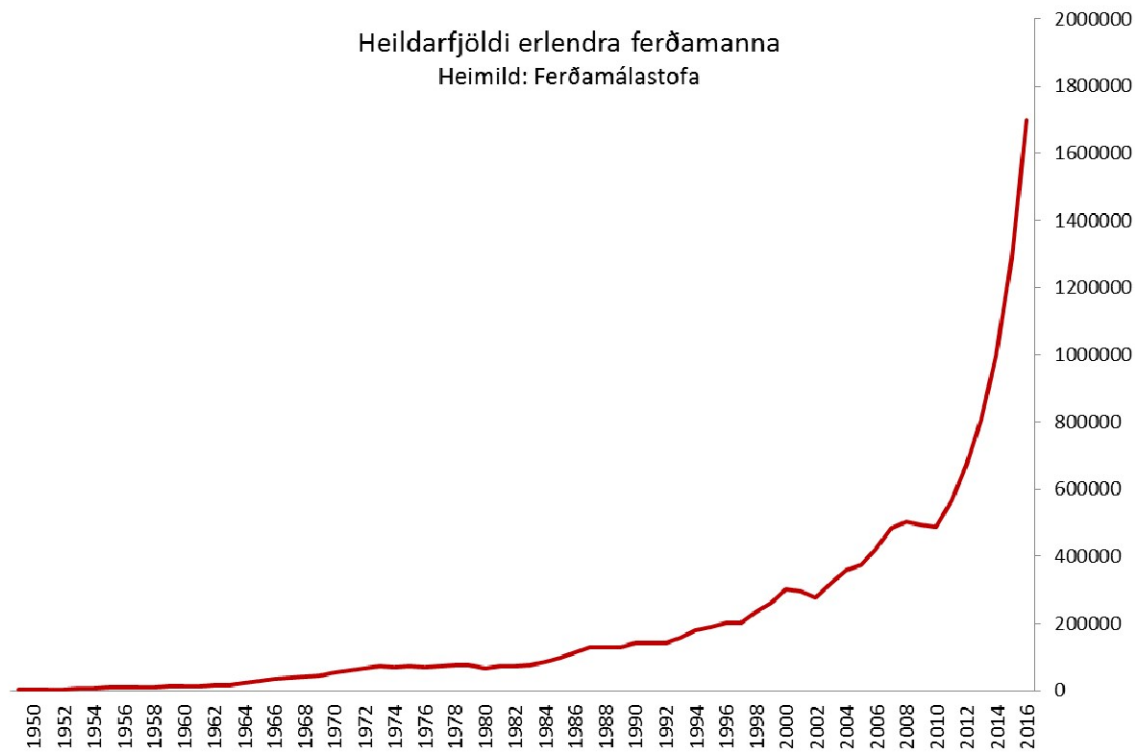
„Maður getur átt von á öllu mögulegu“

Um áhrif ferðapjónustu í einstökum samfélögum

Eyrún Jenný Bjarnadóttir
Sérfræðingur hjá Rannsóknamiðstöð ferðamála

Ársfundur Stofnunar rannsóknasetra Háskóla Íslands 30. mars 2017

Myndin sem við þekkjum öll

Vegvísir

„...sérstaklega verði hugað að því að tryggja áfram jákvæð viðhorf heimamanna til atvinnugreinarinnar, meðal annars með virku samráði.“

Vegvísir, stefna stjórnvalda í ferðaþjónustu (2015)

Áskoranir í vexti ferðapjónustunnar

- Breytingar á samfélögum og samsetningu þeirra
- Samband gesta og heimamanna er aldrei einfalt
- Sambúð ferðapjónustu og samfélags

Hvaða áhrif hefur hinn hraði vöxtur ferðapjónustunnar á minni samfélög, menningu þeirra og daglegt líf?

Um rannsóknina

- Áhrif ferðaþjónustu á einstök samfélög 2016
 - Siglufjörður, Mývatnssveit, Höfn í Hornafirði
 - Byggt á tveimur rannsóknum
 1. Viðhorf Íslendinga til ferðamanna og ferðaþjónustu (2014)
 2. Félagsleg áhrif ferðamennsku og ferðaþjónustu (2016)
 - Blandaðar rannsóknaraðferðir
 1. 15 viðtöl við heimamenn sem höfðu ekki (endilega) ferðaþjónustu að aðalstarfi
 2. Símakönnun – úrtak úr þjóðskrá, 18-70 ára
- Svarhlutfall: 55-57%**

Greining á áhrifum ferðaþjónustu og ferðamennsku í einstökum samfélögum

Höfn, Mývatnssveit og Siglufjörður

Eyrún Jenný Bjarnadóttir
Arnar Þór Jóhannesson
Guðrún Þóra Gunnarsdóttir

Áhrif ferðaþjónustu og ferðamennsku á einstök samfélög

Niðurstöður símakönnunar á Höfn,
Mývatnssveit og Siglufirði 2016

Eyrún Jenný Bjarnadóttir og Arnar Þór Jóhannesson

HELSTU NIÐURSTÖÐUR

Ársfundur Stofnunar rannsóknasetra Háskóla Íslands

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERDAMÁLA
ICELANDIC TOURISM
RESEARCH CENTRE

Hvað finnst þér um fjölda ferðamenna á sumrin?

Niðurstöður úr símakönnun

	Þeir eru allt of margir (5)	Þeir eru heldur margir (4)	Þeir eru hæfilega margir(3)	Þeir eru heldur fáir (2)	Þeir eru allt of fáir (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	19%	26%	50%	5%	0%	630	3,59
Siglufjörður	5%	15%	72%	8%	0%	264	3,17
Mývatnssveit	39%	38%	21%	2%	0%	127	4,15
Höfn	23%	32%	40%	4%	0%	239	3,74
Landskönnun 2014	8%	21%	65%	5%	1%	1125	3,30

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- *Það er ekkert ónæði af þessu fólki eða þannig... Mér finnst voða vinalegt að sjá allt þetta fólk (S).*
- *Þetta er kurteist og almennilegt fólk og hefur ekki troðið mér um tær að neinu leyti (H).*
- *Konan mín var nú hérna [um daginn] og ekkert sérstakt veður. Þá tekur hún eftir því að það eru einhverjir þrír túristar hérna við vatnið [...] og einhverjir þeirra voru komnir út í allsberir að baða sig. Við höfum ekki séð það oft hérna. Þannig að maður getur átt von á öllu mögulegu (M).*

Ársfundur Stofnunar rannsóknasetra Háskóla Íslands

Ferðamenn efla hagkerfið í minni heimabyggð

Niðurstöður úr símakönnun

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal**
Alls	50%	43%	3%	3%	1%	618	4,39
Siglufjörður	49%	47%	2%	2%	0%	256	4,42
Mývatnssveit	45%	41%	4%	7%	3%	123	4,16
Höfn	55%	40%	2%	3%	0%	239	4,46
Landskönnun 2014	53%	43%	2%	2%	0%	1130	4,47

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- *Það er alveg klárt mál að þessi geiri skiptir alveg gríðarlega miklu máli fyrir samfélagið (S).*
- *Á allan hátt, atvinnulega bara. Það bara skapar alveg ofboðslega mikla vinnu fyrir fólk hér og tekjur. Og náttúrulega breytir því að þetta svæði hefur upp á meira að bjóða í atvinnuháttum sko (H).*
- *Nei það er rosalega lítið að sitja eftir hérna. ...ég meina, það hefur ekki verið gert við fasteignir sveitarfélagsins hérna í 15-20 ár. Þjónustan er bara niður á við (M).*

Ferðapjónustan hefur haft jákvæð áhrif á búsetuskilyrði hér á svæðinu

Niðurstöður úr símakönnun

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal**
Alls	31%	38%	10%	13%	9%	619	3,68
Siglufjörður	42%	44%	8%	5%	1%	257	4,21
Mývatnssveit	30%	44%	10%	10%	6%	125	3,83
Höfn	19%	27%	12%	23%	20%	237	3,02

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; **= $p < 0,01 \geq 0,001$; ***= $p < 0,001$

Vegna aukinna umsvifa í ferðapjónustu er skortur á íbúðarhúsnæði á svæðinu

Niðurstöður úr símakönnun

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	55%	27%	5%	10%	3%	621	4,20
Siglufjörður	24%	36%	9%	24%	7%	254	3,45
Mývatnssveit	73%	24%	2%	2%	0%	126	4,68
Höfn	78%	19%	2%	1%	0%	241	4,74

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- *Það er flest jákvætt við þetta nema bara að það eru ruðningsáhrifin sem þeir hafa hérna á íbúðagistingu... bæði verð íbúða hér um slóðir og húsnæðis fyrir almenning og leigu. Bæði til að kaupa og leigja (H)*
- *Það hefur verið töluverð aukning [á heimagistingu] en mér líst ekki eins vel á þetta þegar það dreifist inn í grónar íbúagötur. Það er dálítið... það er ónæði og svo bara raskar þetta samfélagsmynstrinu að það skuli bara vera gestir í sumum húsunum en ekki fjölskyldur og krakkar. Bara kallar og kellingar (H).*
- *Líka bara í sambandi við bjartsýni ef maður spáir bara í það hvað það er miklu skemmtilegra að búa hérna núna heldur en þegar þetta var bara allt á niðurleið. Hvað fólk er miklu bjartsýnna og ánægðara (S).*

Ferðamenn takmarka aðgengi annarra að þjónustu

Niðurstöður úr símakönnun

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	12%	25%	8%	34%	21%	628	2,74
Siglufjörður	2%	11%	8%	46%	33%	261	2,04
Mývatnssveit	28%	32%	10%	24%	6%	126	3,51
Höfn	15%	36%	7%	26%	15%	241	3,09
Landskönnun 2014	5%	17%	6%	52%	20%	1095	2,35

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- *Ef Hornfirðingur ætlar að borða eitthvað á kvöldin, þá fer hann í búðina klukkan 11 á daginn bara til að tryggja sér það sem hann ætlar að borða. Því það er bara búíð klukkan fimm (H).*
- *Á sumrin eru það bara þeir allra hörðustu sem nenna að fara í Jarðböðin, ég fór þangað einu sinni í sumar og það var alveg nóg (M).*
- *Ég tek þessu frekar fagnandi og fer þá frekar í bæinn. Þú veist, að fara út í bakarí eða á kaffihús, maður er bara miklu meira á ferðinni. Þú ert ekkert að hanga eitthvað meira heima hjá þér eða eitthvað þannig, finnst mér. Líka með tilkomu aukinna ferðamanna þá er kaffihúsið og bakaríið náttúrulega orðið stærra og það er kannski komin meiri kaffihúsamenning heldur en var (S).*

Hvað finnst þér um uppbyggingu ferðapjónustu í þinni heimabyggð miðað við fjölgun ferðamanna?

Niðurstöður úr símakönnun

	Hún er allt of hröð	Hún er heldur hröð	Uppbygging er í takt við fjölgun ferðamanna	Hún er heldur hæg	Hún er allt of hæg	Fjöldi svara
Alls	3%	9%	49%	28%	12%	616
Siglufjörður	0%	5%	80%	15%	0%	258
Mývatnssveit	7%	10%	21%	34%	29%	122
Höfn	4%	12%	30%	39%	15%	236
<i>Landskönnun 2014</i>	4%	10%	24%	33%	30%	1036

Ég er stolt(ur) af því að ferðamenn vilji koma og heimsækja mína heimabyggð

Niðurstöður úr símakönnun

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	67%	28%	3%	2%	1%	634	4,59
Siglufjörður	82%	17%	0%	1%	0%	265	4,80
Mývatnssveit	53%	35%	6%	5%	1%	127	4,35
Höfn	57%	37%	3%	1%	1%	242	4,48

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

Niðurstöður – öll svæðin

- Jákvæðni í garð ferðamanna
- Ferðapjónustan og ferðamenn glæða samfélögin lífi og hafa alla jafna jákvæð áhrif á lífsgæði íbúa
- Ferðapjónusta mikilvæg fyrir hagkerfið, verslun og atvinnulíf
- Almenningssalerni, vegakerfi og bílastæði fá ekki háa einkunn

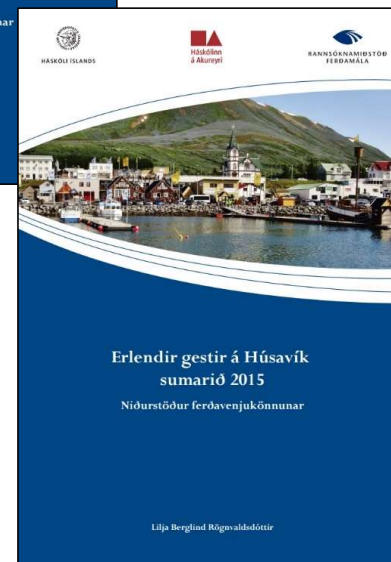
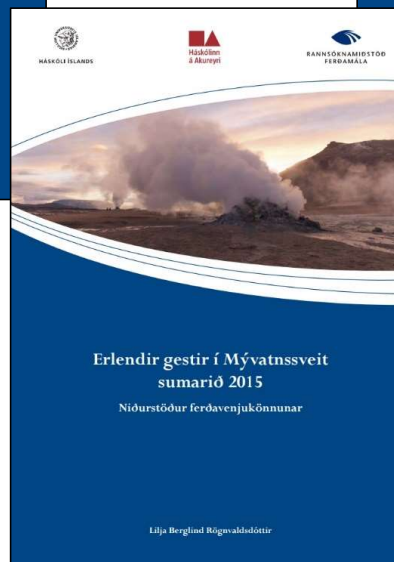
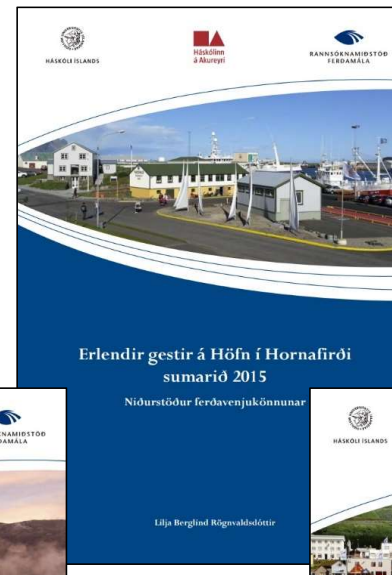
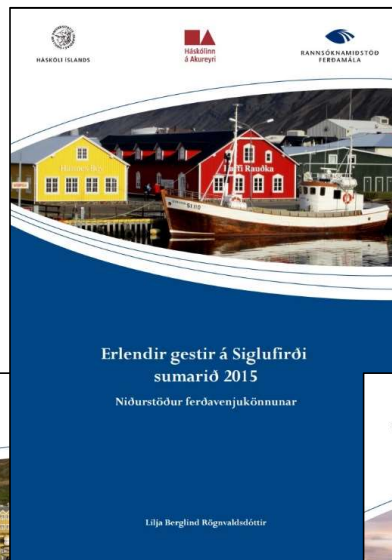
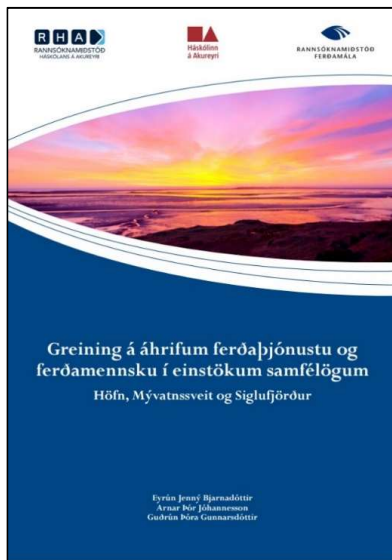
Hvert svæði er einstakt

- Ánægja (eða óánægja) ræðst af staðbundnum þáttum
- Mývatnssveit
 - Upplifun fólks er sú að fjárhagslegur ávinningur er ekki í samræmi við umfang ferðaþjónustunnar. En það finnur samt til stolts og lífsgæði hafa batnað.
- Höfn
 - Verulegar áhyggjur af húsnæðismálum. Hafa þurft að aðlaga sig að nýjum aðstæðum.
- Siglufjörður
 - Ánægja með þá uppbyggingu sem þar hefur átt sér stað. Mikil breyting á bæjarbragnum. Skemmtilegri staður til þess að búa á en áður. Íbúarnir taka þátt.

Uppbygging ferðapjónstu er ekki einkamál atvinnugreinarinnar

„Það versta sem gæti gerst er að Íslendingar missi þolinmæði gagnvart atvinnugreininni og að það fari að bitna á viðmóti gagnvart gestum okkar – það er svo margfalt erfiðara að vinda ofan af slíkum viðhorfsbreytingum.“

Ólöf Ýr Atladóttir, ferðamálastjóri
Fréttablaðið 26. júlí 2016

www.rmfi.is

Ársfundur Stofnunar rannsóknasetra Háskóla Íslands

Könnun Ferðamálastofu

Viðhorf til ferðamanna og ferðaþjónustu

-Hlutfall þeirra sem voru sammála fullyrðingu

